

9.6.2015

turku äbo

Saap. 12-06-2015
Anl.
Dno 12027-2014
32

Turun kaupunginhallitus

ASIA

Hoitoon pääsy perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa

ASIAN VIREILLETULO JA HANKITUT SELVITYKSET

Terveysten- ja hyvinvoinninlaitoksen viimeisimmän selvityksen (lokakuu 2014) mukaan Turun kaupungin erikoissairaanhoidossa osa potilaista oli jonottanut hoitoon pääsyä yli 6 kuukautta. THL:n selvityksen mukaan silmätautien potilaista 7,8 % (58 henkilöä) jonotti hoitoon pääsyä yli 6 kuukautta. Psykiatrian potilaista 5,8 % (14 henkilöä) jonotti hoitoon pääsyä yli 6 kuukautta.

Tämän johdosta Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 24.11.2014 päivätyllä kirjeellä pyytänyt Turun kaupungin erikoissairaanhoitoa antamaan selvityksensä asiassa.

Turun kaupungin hyvinvointitoimialan toimialajohtaja Riitta Liuksa on 18.12.2014 Lounais-Suomen aluehallintovirastoon saapuneella kirjeellä antanut selvityksen, jonka mukaan silmätautien osalta jonon syynä oli silmälääkärivaje, johon on nyt puututtu. Silmälääkäreiden työvoima on lisääntynyt 3:sta 3,2:een. Lisäksi on palkattu ylimääräinen sairaanhoitaja sekä lääkärit ovat tehneet lisätöitä. Psykiatrian yleispoliklinikalla 12 lääkäristä puuttuu edelleen viiden lääkärin työpanos. Kuitenkin poliklinikalle tulleiden läheteiden määrä on lisääntynyt. Korjaavina toimenpiteinä lääkäreiden palkkatasoa on nostettu ja lääkäreiden rekrytointia on tehostettu. Lääkäreiden ostopalveluja tullaan lisäämään huomattavasti. Näiden lisäksi on käynnistetty hoitoketjun kehittämishanke ja oletettavaa on, että yhteispäivystyksen yhteyteen tuleva psykiatrinen päivystys tulee tehostamaan päivystystoimintaa.

Tämän johdosta aluehallintovirasto varasi Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalle mahdollisuuden vastineen antamiseen vedoten terveydenhuoltolain 51 §:ään, jonka mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteuttavassa erikoissairaanhoidossa hoito on aloitettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Vastine aluehallintovirastoon saapui 10.4.2015.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Perustelut

Perustuslain (731/1999) 19 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveystalvelut.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992, jälj. potilaslaki) 3 §: n 1 momentin mukaan jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla henkilöllä on oikeus ilman syrjintää hänen terveydentilansa edellyttämään terveyden- ja sairaanhoitoon niiden voimavarojen rajoissa, jotka kulloinkin ovat terveydenhuollon käytettävissä.

Potilaslain 3 §: n 2 momentin mukaan potilaalla on oikeus laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Hänen hoitonsa on järjestettävä ja häntä on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja hänen yksityisyyttään kunnioitetaan.

Kansanterveyslain (28.1.1972/66) 2 § 2 momentin mukaan aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo kansanterveystyötä toimialueellaan. Kansanterveyslain 5 § mukaan kunnan on pidettävä huolta kansanterveystyöstä sen mukaan kuin tässä laissa tai muutoin säädetään tai määrätään.

Terveydenhuoltolain 51 §:n 2 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito tulee järjestää potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa ja perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Terveydenhuoltolain 54 §: n mukaan jos kunta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ei voi itse antaa hoitoa 51–53 §:n mukaisissa enimmäisajoissa, on sen järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta.

Kansanterveyslain 43 §:n 1 momentin mukaan, jos kansanterveystyön järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain tai terveydenhuoltolain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kiellätään.

Kansanterveyslain 44 §:n mukaan, jos kansanterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain tai terveydenhuoltolain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menettelyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, voivat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto antaa kunnalle tai kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle viran- tai toimenhaltijalle huomautuksen vastaisen varalle.

Arviointi

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on seurannut Turun kaupungin erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyä. Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan 31.3.2015 antaman viimeisimmän selvityksen mukaan silmätautien osalta on hoitoon pääsy onnistuttu toteuttamaan lain mukaisesti. 31.1.2015 ei ollut yhtään yli 6 kuukautta hoitoa odottanutta potilasta (keskimääräinen hoitopääsyaika 65 vrk) ja 28.2.2015 potilaita oli 1 (keskimääräinen hoitopääsyaika 75 vrk). Syynä hoitotakuuylitykseen oli selvityksen mukaan lääkärivaje sekä silmäsairaanhoidon kysynnän huomattava kasvu.

Aluehallintovirasto toteaa, että saatujen selvitysten perusteella Turun kaupungin erikoissairaanhoidon hoitoon pääsy silmätautien hoidon osalta on saatettu lain tasolle ja tämä taso tulee säilyttää jatkossakin.

Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan 31.3.2015 antamasta selvityksestä käy ilmi, ettei psykiatrian erikoisalalla hoitoon pääsy toteudu hoitotakuuta noudattaen. Selvityksen mukaan joulukuussa 2014 yli 6 kuukautta jonottaneita oli 29 kpl eli 11,1 % potilaista. Helmikuussa 2015 yli 6 kuukautta jonottaneita oli 41 kpl eli 16,9 % potilaista. Hoitoon pääsyn lainvastainen jonotilanne on johtunut siitä, että yleispsykiatrian poliklinikalta puuttuu yhä 12 lääkäristä kolme. Toisaalta hoitoketjua on poliklinikalla onnistuttu tehostamaan, joka ilmenee jonotusajan mediaanin lyhentymisenä. Selvityksen mukaan jo aiemmin käyttöönotettujen keinojen lisäksi lääkärin ostopalveluja on huomattavasti lisätty vuoden 2015 alusta sekä psykiatrian päivystystoimintaa on huomattavasti tehostettu yhteispäivystyksessä helmikuusta 2015 alkaen.

Hoitoon pääsy ei toteudu vielä täysimääräisesti terveydenhuoltolain edellyttämällä tavalla. Aluehallintovirasto kiinnittää huomiota päätöksessään siihen, että seurattuaan nyt Turun kaupungin erikoissairaanhoidon toimintaa, on Turun kaupunki ryhtynyt toimenpiteisiin sen osalta, että erikoissairaanhoidon pystyttäisiin järjestämään lain edellyttämällä tavalla. Toimenpiteet eivät kuitenkaan ole olleet riittäviä psykiatrian erikoisalalla. Lisäksi hoitotakuun toteutumisessa on ollut ongelmia jo pidemmän aikaa eikä tähän ole onnistuttu puuttumaan riittävällä volyyymillä. Toisaalta myöskään lain asettamat rajat eivät ole voineet tulla Turun kaupungille yllätyksenä.

Päätös

Aluehallintovirasto määrää kansanterveyslain 43 §:n 1 momentin nojalla Turun kaupungin saattamaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavan erikoissairaanhoidon terveydenhuoltolain 51 §:n 2 momentin mukaiseksi.

Tämä määräys tulee voimaan ja sitä on noudatettava yhdeksänkymmenen (90) päivän kuluttua sen tiedoksisaannista. Turun kaupungin

on raportoitava 31.10.2015 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tämän päätöksen johdosta. Aluehallintovirasto päättää selvityksen perusteella, onko kaupungille asettava kansanterveystlain 43 §:n nojalla uhkasakko määräyksen tehostamiseksi.

Tämä päätös on hallintolainkäyttölain 31 §:n 2 momentin nojalla pantava täytäntöön lainvoimaa vailla olevana (valituksesta huolimatta).

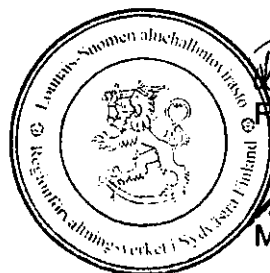
MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Minna Luotonen p.0295 018 310.

Lääninlääkäri

Ruut Virtanen
Ruut Virtanen

Ylitarkastaja

Minna Luotonen
Minna Luotonen

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätöksen saaja	Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta
Suoritemaksu	Maksuton päätös
Tiedoksi	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

VALITUSOSOITUS

VALITUSVIRANOMAINEN

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Turun hallinto-oikeuteen**.

VALITUSAIKA

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä. Jos tiedoksianto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

VALITUSKIRJELMÄN TOIMITTAMINEN

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa **Turun hallinto-oikeudelle**.

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

VALITUSKIRJELMÄN SISÄLTÖ JA ALLEKIRJOITTAMINEN

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

VALITUSKIRJELMÄN LIITTEET

Valituskirjelmään on liitettävä:

- aluehallintoviraston päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

TURUN HALLINTO-OIKEUDEN YHTEYSTIEDOT JA ASIOINTIOSOITTEET:

postiosoite	PL 32, 20101 TURKU
käyntiosoite	Yliopistonkatu 34, 20100 TURKU
puhelinvaihe	029 56 42400
telefax	029 56 42414
sähköposti	turku.hao@oikeus.fi